

بنیاد فیریه فواجه نصیر طوسی

آیین نامه ها، تصویب نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعملها

«افزایش تولید- طبقه بندی مشاغل»

آیین نامه اجرایی قانون اجرای طبقه بندی مشاغل در کارگاهها:

ماده ۱- کارفرمایان کلیه کارگاههای بخش خصوصی و دولتی مکلفند طرح طبقه بندی مشاغل کارگاههای خود را در مهلت هایی که شورای عالی کار تعیین مینماید تهیه و بمورد اجرا گذارند.

تبصره ۱- مهلت های تعیین شده از طرف شورای عالی کار مبتنی بر نوع صنعت، حرفه و تعداد کارگران هر کارگاه می باشد.

تبصره ۲- اتحادیه یا سندیکای کارفرمایی و کارگری یک صنعت، یک حرفه و حتی یک فعالیت خدماتی میتوانند با توافق یکدیگر اصول مشترکی برای طبقه بندی مشاغل در سطح حرفه، صنعت یا فعالیت خدماتی تهیه نمایند. اگر این اصول مورد تأیید وزارت کار و امور اجتماعی قرار گیرد در سطح کارگاههای آن صنعت، حرفه یا فعالیت خدماتی به مرحله اجرا گذارده میشود.

تبصره ۳- مهلت مقرر در مصوب مورخ ۱۳۴۹/۳/۷ شورای عالی کار مبنی بر تهیه و اجرای طرح طبقه بندی مشاغل در کارگاههای بخش خصوصی و دولتی که بیش از یکصد نفر کارگر دارند، کماکان به قوت خود باقی است.

ماده ۲- طبقه بندی مشاغل که هدف نهایی آن ایجاد یک نظام صحیح مزدی است شامل شرح وظیفه، ارزیابی مشاغل، دستور العمل اجرایی و جدول مزد به شرح زیر میباشد:

الف- شرح شغل

که شامل عوامل زیر میباشد:

۱- **عنوان شغل:** معرف نوع کار، مشخصات و اهمیت نسبی آن.

۲- **تعریف شغل:** متضمن شرح مختصری درباره خصوصیات اصلی کار و مسئولیت نسبی شغل.

۳- **شرایط احراز شغل:** شامل حداقل شرایط تحصیلی، تجربی و سایر شرایط لازم که برای تصدی شغل مورد نظر ضروری تشخیص داده شود.

ب- ارزیابی مشاغل

بر اساس ضوابطی از قبیل سطح مهارت، مسئولیت شرایط محیط کار میباید که ارزش و اهمیت یک شغل نسبت به سایر مشاغل را از طریق تجزیه و تحلیل (کمی و کیفی) عناصر متشکله شغل تعیین مینماید که منجر به تعیین طبقات شغلی میگردد.

ج- دستور العمل اجرایی طرح

عبارت از مقرراتی است که بموجب آن وضع استخدامی شاغل با توجه به شرایط زیر تعیین میگردد:

- ۱- چگونگی تطبیق وضع شاغلین با طرح طبقه بندی.
- ۲- نحوه احتساب پایه ها و شرایط ارتقاء شاغل و تعیین طبقه و پایه جدید.
- ۳- تعیین شرایط جانشینی عوامل شرایط احراز شغل.
- ۴- شرایط و مدت کارآموزی.
- ۵- شرایط پرداخت دستمزد های بالاتر از مزد طبقه و پایه استحقاقی با توجه به ضرورت های ناشی از بازار کار و متقاضیات کارگاه.
- ۶- پیش بینی مواردی که منجر به تجدید نظر و یا تغییر کلی طرح طبقه بندی مشاغل میشود.

د- جدول مزد

جدولی است که در آن تعداد طبقات یا گروهها و تعداد پایه ها و مزد مربوط به هر یک از طبقات یا گروه ها و پایه های مربوط تعیین شده است.

تبصره- کارفرمایان مکلفند در اجرای طرح طبقه بندی مشاغل کارگاه خود برای هر یک از شاغلین شرح وظیفه ای حاوی وظایف محوله بر اساس شغل مورد تصدی تهیه نماید.

ماده ۳- کارفرمایان مشمول موظفند طرح طبقه بندی مشاغل کارگاههای خود را با اطلاع نماینده کارگران تهیه و جهت بررسی و اظهار نظر بوزارت کار و امور اجتماعی ارسال نمایند.

تبصره- منظور از نماینده کارگران در این آئین نامه عبارت است از نماینده سندیکای حائز اکثریت کارگران کارگاه و در صورت نبودن سندیکای حائز اکثریت، نماینده کارگران در شورای کارگاه و در غیر این دو صورت حداقل یک نفر از کارگران کارگاه که لااقل ۵۱٪ از کارگران کتبا "وی را برای این مورد انتخاب نموده باشند.

ماده ۴- وزارت کار و امور اجتماعی طرح های واصله را حداکثر ظرف یکماه در استان مرکز و دو ماه در سایر نقاط کشور از تاریخ وصول از نظر کلی بررسی و نظر خود را اعلام مینماید.

ماده ۵- کارفرمایان مشمول مکلفند با توجه به نظرات وزارت کار و امور اجتماعی در مهلتی که برای اصلاح و اجرا تعیین میشود طرح را اصلاح و پس از تأیید نماینده کارگران بموقع اجرا گذارند و نتیجه را همراه با لیست تطبیق وضع شاغلین با طرح طبقه بندی مشاغل به وزارت کار و امور اجتماعی ارسال نمایند.

در صورتیکه کارفرمایان در مهلت تعیین شده نسبت به اصلاح و اجرای طرح اقدام ننمایند و یا طرح تهیه شده با اصلاح شده مورد تأیید نماینده کارگران قرار نگیرد موضوع در کمیته ای منتخب از طرف شورای عالی کار مورد رسیدگی قرار میگیرد نظر کمیته مزبور قطعی و لازم الاجرا میباشد.

تبصره- کارگاههایی که نوع کار آنان ایجاب مینماید کارگران در فصل یا زمان خاص و محدودی به کار اشتغال داشته باشند در صورتی که در این دوره فعالیت تعداد کارگران آنها بحد نصاب برسد شورای عالی کار به استناد گزارش وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شمول آنها تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۶- در صورت بروز اختلاف در مورد نحوه اجرای طرح و همچنین مطالبات کارگران از نظر مابه التفاوت احتمالی ناشی از اجرای طرح موضوع در کمیته ای مرکب از نماینده وزارت کار و امور اجتماعی نماینده کارگران و نماینده کارفرما و تهیه کننده طرح (بعنوان مشاور کارفرما) مورد رسیدگی قرار میگیرد. در مورد نحوه اجرای طرح نظر کمیته فوق با اکثریت آراء قطعی است و در صورت عدم توافق نسبت به پرداخت ما به التفاوت احتمالی ناشی از اجرای طرح طبقه بندی مشاغل پرونده امر بانضمام اعضای کمیته به هیئت حل اختلاف ارجاع میگردد.

تبصره- کارفرمایان مجاز نیستند کارگری را از طبقه مربوط به طبقه پائین تنزل دهند و بهر صورت حقوق مکاتبه کارگران از هر لحاظ محفوظ است و نیز چنانچه در اجرای طبقه بندی مشاغل دستمزد کارگری از دستمزد تعیین شده در طبقه بندی بیشتر باشد کارفرما مکلف است دستمزد او را به مأخذ آخرین دستمزد دریافتی پردازد.

ماده ۷- وزارت کار و امور اجتماعی بطور مستمر بر کار دفاتر مشاور فنی تأیید شده از طرف شورای عالی کار نظارت نموده و در صورتیکه تشخیص دهد بهر عنوان دفاتر مزبور صلاحیت خود را از دست داده اند با تأیید شورای عالی کار پروانه کار آنانرا لغو خواهد نمود.

ماده ۸- وزارت کار و امور اجتماعی تهیه طرح طبقه بندی مشاغل کارگاههایی را که کارفرمایان آنها در اولین مهلت تعیین شده از طرف شورای عالی کار اقدامی نکرده اند با شرایط زیر به دفاتر مشاور فنی واگذار مینماید:

۱- مشخصات کارگاه را از نظر تعداد کارگر، منطقه جغرافیائی و نوع فعالیت تهیه و جهت دریافت پیشنهادات در مورد مدت لازم برای انجام کار و همچنین استعلام هزینه مربوط بدفاتر مشاور فنی صلاحیتداری که وزارت کار و امور اجتماعی تشخیص دهد ارسال میدارد.

۲- وزارت کار و امور اجتماعی پیشنهادات واصله را بررسی و مؤسسه مشاور فنی را که مناسبترین پیشنهاد را داده باشد انتخاب و با ذکر مدت انجام کار و میزان هزینه مربوط به تهیه و اجرای طرح به کار فرما معرفی مینماید.

ماده ۹- کارفرمایان موظفند حداکثر ظرف یک ماه پس از معرفی دفتر مشاور فنی بر اساس مدت و هزینه تعیین شده با مؤسسه معرفی شده قرار داد مربوط به تهیه و اجرای طرح طبقه بندی مشاغل کارگاههای خود را منعقد نمایند و در صورت خود داری کارفرمایان به عقد قرارداد با مؤسسه معرفی شده طبق تبصره ۴ ماده واحده عمل خواهد شد.

ماده ۱۰- کارفرمایان موضوع ماده ۸ این آیین نامه مکلفند آمار و اطلاعات لازم برای تهیه و اجرای طرح طبقه بندی مشاغل کارگاه خود را در اختیار دفتر مشاور فنی که وزارت کار و امور اجتماعی معرفی نموده است قرار دهند.

ماده ۱۱- وزارت کار و امور اجتماعی کلاسهای آموزشی بمنظور آشنایی کارگران و کارفرمایان با اصول طبقه بندی مشاغل دایر خواهد نمود.